

బుత్త తోడ్యాటు, ప్రజల సహకారంతో ప్రవ దేశమైన అద్యుత్తాలు చేయవచ్చని ఆజ్ఞాయిల్ నిరూపించింది. ఆజ్ఞాయిల్ దేశ భూగూణలో స్గానికి ప్రోగ్ ఎదారి వాతావర ఇం వ్యవసాయానికి అనుకూలంగా ఉండదు. దీనికి తోడు సాగు నీటి కొరత. 20 శాతం భూగూణం మాత్రమే సాగుకు అనుకూలం. కానీ వ్యవసాయంలో సాగు విధానంలో ప్ర పంచానికి ఆజ్ఞాయిల్ దేశం ఆదర్శంగా నిలు స్టుండి. ఆజ్ఞాయిల్లో ఆధునిక వ్యవసాయం అభివృద్ధి 19వ శతాబ్దం చివరిలోముదట్టింది. 1948లో స్టోతంత్రం వచ్చినప్పటి నుంచి సాగులో ఉన్న మొత్తం పీస్ట్రం 4.8 లక్షల ఎకరాల నుండి 10.70లక్షల ఎకరాలకుపెరిగి వ్యవసాయ ఉత్పత్తి పదవోరు రెట్లుపెరిగింది. వ్యవసాయం ముఖ్యంగా రెండు పద్ధతుల్లో సాగుతుంది. మొదటిది సామూహిక వ్యవసాయ పద్ధతి. ఊరు లేదాప్రాంతం అంతా కిలీసి తరు ఒక వనిచేస్తూ సామూహికాగా పంట ఉత్పత్తి చేస్తారు. రెండవది మోన్ పద్ధతి. కు టుంబం తన సొంత భూమిలో పంట సాగు చేయడం. ఆజ్ఞాయిల్ మొత్తం వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు, పండ్లు, కూరగాయలు 50 శాతం. 2014లో పండ్లు, కూరగాయలు, ఉత్పత్తులు విలువ 3 బిలియన్ డాలర్లు. మొత్తం వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల విలువ 8 బిలియన్ డాలర్లు. ఆజ్ఞాయిల్లో డ్రెఫ్ మైక్రోఐగేస్సన్ పరిపూర్ణాలు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా వాడుతున్నారు. డ్రెఫ్ ఇరి గేస్సోల్ సొంతంగా రుప్పరచుకొని కిటర్ తీసి ప్రవహం ఉండేబట్టు అలివ్పుర్ది చేశారు. సిఫిసి 50 శాతం పరకు తగ్గించడం, జీవ సంబంధ మైన తెగులు నియంత్రణకోసం ప్రయోజనసరక మైన కీటకాలు, పురుగుల పెంపకం వంటి చర్యలద్వారా ఉత్పత్తి పెరిగింది. దీనిలిచేసేవన్ ప్లాంట్ విస్మయంగా ఉపయోగించుకుంటోంది. వ్యవసాయం కేసం కుట్టి చేసిన మరికినిచేసి పునర్నిస్తొమ్మగా చేస్తుంది. లీకేజ్సు కనిపెట్టి, నీటి వేసేస్టే తగ్గించడానికి ముందుప్రాచుర్యిక వ్యవస్థలు, కంప్యూటర్లకిరించిన బిందునేడ్యం, ప్లాంట్ స్ప్రింకల్రు మొదలైనవి వాడుతుంది.

సలే కోతి.. ఆపై కల్ప తా
గింది.. ఇక చెప్పేదేమంది!
రాని రఘుకు హద్దెం ఉంటుంది!
బీహర్లో ఉన్న హరిశ్శితి ఇష్టవుడు
అదే.. అసలే బీహర్, ఆపై ఎన్ని
కలు అనుకోవలసిందే.ముఖ్యమంత్రి
నితీక్ కుమార్ నుంచి, ఆ సిటులో
కూర్చోవాలనుకుంటున్న తేసిస్తి యాదవ్, చిరాగ్
పాశాన్ వరకు అంతా ఒక రేంజిలో రెచ్చిపోతు
న్నట్టే కనిపిస్తుంది. ఒకరిష్ట ఒకరు అరోపణలు
దాటి పార్టీ వర్గాలు ఒకరిష్ట ఒకరు దాడులు
జరుపుకోవడం వరకు వెళ్లంది. కాలు కడవలేక
పొయినా మెడవు చురుగ్గానే ఉన్న మాటి సిఎం,
అవినిశి కేసుల ఊచిలో కూరుపోయిన లాలూ
యాదవ్ కూడా తాను తక్కువ తిన్నదేమిలేదని
మరోసారి ప్రతాపం చూపురామనుకుంటున్నారు.
ఎన్నికల పండుగ ఇక మూడు నెలల్లోకి రావ
డంతో అంతా భాగానే ముస్తాబువుతున్నారు.
అయితే అక్కడే ఎన్నికల కమిషన్ కూడా బరి
లోకి దిగి తన కొరడా రుషిపించడంతో అంతా
ఒకసారి ఉలిక్కిపడ్డారు. ఔని చేతిలో ఉన్న ఆ
కొరడా సర్ (స్పుష్ట ఇంచెస్సివ్ రిపిజన్).
ఇష్టవుడు అన్ని పార్టీల నేతులు గోలు పెడుతూ
సర్ చుట్టూ తిరుగుతున్నారు. కాంగ్రెస్ అగ్నేత
రాహుల్ గారంది నుంచి ఆప్టెడ్ ఫోటో నాయకడి
దాకా అందరూ సర్సిన దుమ్మత్తి పోస్టుంటే
బిజిపి, ఎన్నిదేలోని మిత్ర పక్షాలు మాత్రం జిని
చర్యకు హరితి పడుతున్నాయి. బీహర్ ఉట్రల్లో
స్టేటుకులను డామినేషన్ చేస్తూ నేపాలిలు, లోహిం
గ్రాలు, మయ్యార్, బంగా జాతీయులు ఉన్నా
రనీ, వారి ఉట్ట కారణంగా ఫలితాలు తారూమార
య్యే ప్రమాదు ఉన్నదని కొన్ని పార్టీలు శంక
లేవెనెట్టడంతో ఔని రంగిలోకి దిగింది. వెంటనే
సర్ను ప్రకటించి అటువంటి అనర్సీట్టు రాప్రో
లో 35.65లక్ష దాకా ఉన్నట్టుతెల్పింది.రాప్రో
లో నమోదున మొత్తం ఓటర్లు 7.90 కోట్లు ఉం
డగా, వారిలో 5.76లక్ష ముగి పేర్లు పలు
బోట్లు ఉన్నాయట. ఉట్రల్ జాతీయాల్లో ఇది సాధ
రణంగా కనసినే అసాధారణ అంశమే అయినా,
మరీ అన్ని లక్షల్లో ఉండడం ఆశ్చర్యకరమే.ఇంకా
ఉట్రలుగా చెలామణి అవతున్నమృతులు'12.55
లక్షల దాకా ఉన్నార్థి.ఇది మరింతంత్రశ్రూర్యకరం.
అంటే అన్ని ఉట్టము కొన్ని పార్టీలు యథచ్ఛగా
తను తొమ్మి కోగు ఉన్నాగినిచ్చింది.

సాగులో వెనుకబడిన సాంకేతికత

ಸಿಹೆಚ್ ವಿ ವಿ ರಘುಬಾಬು

ద శంలోని వ్యవసాయ రంగంలో అదుసిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానం అంతంత మాత్రంగానే అమలవతోంది. అవగాహన లేకపోవడం, ప్రభుత్వాలు విష్వవ్యాపక టైపులకు తెలుగు చేసేలా ప్రాచారం చేయకపోవడం పంటి కారణాలలో టైపులు ఇంకా సాంకేతిక వైపు మళ్ళడం లేదు. ఇందియాలో ఎక్కువ మంది వ్యవసాయ రంగాన్ని నమ్ముకొని జీవనం సేవున్నారు. భారత ఆర్థికవ్యవస్థకు వ్యవసాయం కేంద్ర విధి పూగా ఉంది. టైపు సేద్వండిస్తారు. ప్రభుత్వం అతినిఖిలమ్ము ధరల విషయంలో చట్టపరమైన సహకారం అందిస్తుంది. క్రైష్టీ వ్యాపారులు పంటు విలువను జోడిస్తారు. దాన్ని వినియోగదారుడి దగ్గరకు చేర్చే పాతను మార్కెట్ పోషి స్తుంది. అయితే, ఈ వ్యవసాయాలోని కొండరి అసమర్థత కారణంగా దేశంలో అదనపు ఉత్సత్తు ముఖ్యంగా పరి, గోధుమ విషయంలో ఎక్కువగా జరిగింది. 1950లో సుమారు 5 కోట్ల టన్నులుగా ఉన్న ఈ అదనపు ఉత్సత్తు, నేడు 50కోట్ల టన్నులకు చేరుకుంది. కానీ, ఇప్పటికే దేశంలోని పంటల దిగుబిలీలు మాత్రం తక్కువగానే ఉంది. ప్రపంచ సరాసరి దిగుబిలీలో పోల్చినప్పుడు ఈ లోపం స్వప్పంగా కనిపిస్తుంది. అమరిక తర్వాత అత్యధిక శాతం వ్యవసాయ భూమి ఉన్న దేశం భారత. దిగుబిలీలో మాత్రం ఆ దేశం కన్నా నాలుగురెట్లు వెనకబడి ఉంది. భారతీతో పోల్చినప్పుడు చైనాలో సేద్వపు భూమి తక్కువ, కానీ దిగుబిలీ ఎక్కువ. భారతదేశపు సగటు వ్యవసాయ భూకమతం వినియోగం 1.08 హెక్టార్లు కాగా చైనాలో అది 0.67 హెక్టార్లగా ఉంది. కానీ ఆ దేశ వ్యవసాయాల్లో భారత కన్నా మాడింతలు ఎక్కువ. వ్యవసాయంలో పైవిధ్యంతోపాటు పరిశోధన, ఆభివృద్ధి మీద వారా ఎక్కువ దృష్టి పెడతారు. భారతీయ జనాభాలో ఎక్కువ మందికి వ్యవసాయాలు అనేది జీవన్పోధికి ప్రధాన వనరు అయినప్పటికీ ఇప్పటికే సాంకేతిక పరంగా ఇంకా వెనకబడి ఉంది. మరు పక్క ప్రధాన మంఱి ధన్యాన్సు కృషి యోజన పథకం అంతాలోకి తెస్తోంది. వ్యవసాయ ఉత్సవదక్తను పెంచడం, భారతదేశం అంతటా స్థిరమైన వ్యవసాయ పద్ధతులను ప్రోత్సహించే లక్ష్యంతో దీనిన్ని అమలు చేయాలని కేంద్ర

సిహెచ్ వి వి రఘుబాబు

మంత్రివర్గ తీర్మానించింది. ఈ పథకం 11 వేర్సేరుమంత్రిత్వ శాఖల నుడి ఇప్పటికే ఉన్న 36 పథకాలను విలీనం చేసుంది. ఇది 2025-26 నుండి ప్రారంభమయ్యే అరు సంవత్సరాల పాటు సంవత్సరానికి రూ. 24,000 కోట్ల ఆర్థిక వ్యయాన్ని కలిగి ఉంటుది. దేవ్యావ్యాప్తంగా 1.7 కోట్ల మంది శైలులకు ప్రయోజనం వేచుచ్చడం దీని లక్ష్యం. 112 వెనుక బడిన జిల్లాలను వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను పెంచడం వంటి

వాటిలో అభివృద్ధి చెయ్యే రూపాలు ఉన్నాయి. ఇదే సమయంలో వ్యవసాయంలో ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ఆర్థిక వ్యవస్థకు ప్రామణించు ఉన్నప్పటికీ ఈ రంగాన్ని పునరుద్ధరించడానికి భారత ప్రభుత్వం చాలా తక్కువ మొత్తంలో నిధులను కేటా యిస్తున్నది. వసిముట్ల నుండి పైనాన్నిగే వరకు కూడా భారతీయ వ్యవసాయ రంగం అనేక సమస్యలతో భాదపడుతోంది. నాణ్యత, పరిమాణం, పంచిణీ నిల్వకు సంబంధించిన సవాళ్లను పరిపూర్ణంగా ద్వారా టెక్నాలజీ భారతీయ వ్యవసాయాన్ని మార్చగలదు. వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు సమాచారం ఎల్లపుడు శైలులు గత సీజన్ పోకడల ఆధారంగా పంటలను ఎంచుకుంటు ఉంటారు. వాతావరణ పరిస్థితులు, ఎక్కువ డిమాండ్ గల విషయాలు, ధరల యొక్క పొచ్చుతగ్గుల వివ

ಜಾಗ್ರತ್ತಾ ಹೀಗೆವಿವಿಧದಾಸಿಕಿ ಪ್ರಸ್ತುತಂ ಪೆರಿಗಿನ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಪರಿಜ್ಞಾನಂ ವಾರಿಕಿ ಸಹಾಯಪಡುತ್ತಂದಿ. ಅಲಾಗೆ ಈ ಪೆಕ್ಕಾನ್ನ ಸರಫರಾ ಡಿಮಾಂಡ್ ಮಧ್ಯ ಮಂಬಿ ಸಮತ್ವಲ್ಯತ್ವನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ. ಪೆಕ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎನ್ನೆಬ್ಲ್ಯೂ ಪ್ರಾರ್ಯೂಗ್ ಟುಲ್ಯ್ ಅನೆಡಿ ಚಿನ್ನ ಪೊಲಾಲಕ್ಕು ಒಕ ವರಂಗಾ ಮಾರಿದಿಂ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚೆಂದಿನ ಲೋ ಉಪಯೋಗಿನಂಚೆ ಪೆಡ್ಡ ಯಿಂತಾಲು ಮನ ಚಿನ್ನ ಪೊಲಾ ಉಪಯೋಗಿನಂದಾನಿಕಿ ಸರಿಷ್ಟೋವು. ಚಿನ್ನ ಪೊಲಾಲಕ್ಕು ಅನುಮ್ಮೆನ್ನ ತ್ವರಿತರಳಿಲನು ಉಪಯೋಗಿನಂದಂ ಮುಖ್ಯಮೈನ್ ಥಾಗಂ.

ತತ್ತ್ವವ ಸಮಯಂಲೋ ಎಕ್ಕುಕ್ಕ ಪನಿನಿ ಚೇಯುಣಾನಿಕಿ ಕೂಡಾ ಪ್ರೇರಿಪಿ ಸ್ತಾಯಿ. ದೇಶಂಲೋ ಕೊತ್ತ ಪೆಕ್ಕಾಲಕ್ಕೆಲು ವ್ಯವಸಾಯ ರಂಗಂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚೆಂದ ಡಾನಿಕಿ, ಮಂಬಿ ದಿಗುಬಡೆನಿಸಾಥಿಂ ವದಾನಿಕಿ ಆ ಪಂಥಕು ತಗ್ಗಸ್ತಾನಿನ್ ಗುರ್ತಿಂಪಡಂ ಚಾಲಾ ಅವಸರಂ. ವ್ಯವಸಾಯ ರಂಗಂಲೋ ಮೊಷ್ಟೆಲ್ ಅಳ್ಳಿಕೆಷನ್ಸ್ ಸ್ಟ್ರೋಫೋನ್ಲು ತತ್ತ್ವಾರ್ಥ ಧರಲೋ ದೊರು ಕುಟುಂಬ ಕಾರಣಂಗಾ ರೈತಲು ಡಿಜಿಟಲ್ ಲೈಫ್‌ಸ್ಟಾಂಡ್ ವರಂಗಾ ಅಡುಗುಲು ಹೇಯಾಜ್ವಿನ ಅವಸರಂ ಓಂದಿ. ಈ ಕೊತ್ತ ಮೊಷ್ಟೆಲ್ ಅಳ್ಳಿಕೆಷನ್ಸ್ ಸಾಂಕೇತಿಕತ ವ್ಯವಸಾಯ ರಂಗಂಲೋ ಕೂಡಾ ಪ್ರಯೋಜನಾಲ್ರಾಜ್ವಿನ್ ಪೆಂಚೆ ವೀಲಾಲಕುತ್ತಂದಿ. ಅಲಾಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪನ್ನವುಲ ಕೋಸಂ ಎಲಕ್ರೌನಿಕ್ ಪ್ರೆಡಿಂಗ್ ಪೊರ್ಲರ್ ಅಯನ ನೆನ್ ಸೆಫನಲ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಟರ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನ್ಹೋ ವ್ಯವಸಾಯಂಲೋ ತೀಕಿಕ ಪರಿಜ್ಞಾನಿನ್ ಉಪಯೋಗಿನಂದಂತೆ ಪ್ರಭುತ್ವಂ ಪ್ರಧಾರ್ಜುಷಿಸಿ ಸಾರಿಂಬಿದಿ. ರೈತಲಕ್ಕ ಪ್ರಯೋಜನಂ ಚೇಕ್‌ಅಕ್ಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೋಲು ವ್ಯಕ್ತಿ ಗತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಲು ಚೇವಣ್ಣಾಯಿ. ಪಂಜಾಬ್ ತ್ವರ್ಯಂ ಪಂಜಾಬ್ ರಿಮೇಟ್ ಸೆನಿಗ್ ಸಂಂಬಿಂದು ಪ್ರವೇಶಿದಿ. ವೀಲಿಟ್ ಪಾರ್ಟ್ಯಾಗ್ ಬಿಫೆಲ್ ಮೆನ್, ಇಪೆರ್ಲ್ ಇಂಪಿವೆಂಟ್ ಮರ್ಲೋ ಅಳ್ಳಿಕೆಷನ್ಸ್ ಕೂಡಾ ಉಣ್ಣಾಯಿ. ಇಂತಹ ವ್ಯವಸಾಯ ಲೋ ಡ್ರೋನ್ಸ್ ಪನಿಶೀಲ್ ವಿವರಾನಿಕಿ ವಸ್ತೇ ಇಡಿ ಪಂಥಲ ರಕಾಲ ದೇಟಾಸು ಸೇಕರಿಸುಂದಿ. ಇವಿ ಖಾಸಿತಮ್ಮೆನ್ ಲೇದಾ ವ್ಯವಸಾಯಂ ಕೋಸಂ ಅವಸರಮೈನ್ ಖಾಸಿತಮ್ಮೆನ್ ಸಮಾಚಾರ

ద్వారా అందిస్తుంది. సరైన సెన్సార్డ్సు ఉపయోగించడం ద్వారా ట్రోస్టు రైతులకు వారు ఎంచుకోవలసిన పంటలు, నేలాణిషత్తు, పొడి ప్రాంతాలు, వంగల్ జెస్కెన్స్ మొదలైన వాటికి సంబంధించిన నిజమైన సమాచారాన్ని అందించగలవు. అలాగే ఈ ట్రోస్టు ఉపయోగించి పంట పొలాలపై మందులను పిచికారీ చేయడానికి కూడా ఉపయోగిస్తారు. కానీ వీటిని దైత్యాంగానికి అందుబాటలో తేవడంలో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తగినంత శక్థ హాపింగడం లేదు. కలుపు తీయడం విత్తనాలను నాటుడం వంటి వాటికి చిన్పుచిన్న పనిమట్ల ను అందుబాటు ధరలో లభిస్తున్నాయి. అన్నాలైన్ ద్వారా కొనుగోలు చేయడానికి రైతులకు అపగావన కల్పించడంలో అధికారులు మందుకు రావడం లేదు. వ్యవసాయంమీద ఆధారపడే పడే రైతులకు కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అపరాధును అందిస్తున్నా ఆసమాచారం వారికి శేరడంలేదు. వ్యవసాయయంత్రాలను కొనుగోలు చేయడానికి లోన్ లను సభీణి ధరలకు అందిస్తున్నాయి. కానీ బ్యాంకులు రైతులకు రుణాలపై యంత్రాలను అందించేందుకు మందుకు రావడం లేదు. కోత్తగా రైతులకోసం కేంద్రప్రభుత్వం కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డులను కూడా అందించడం మొదలు పెట్టింది. కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డుల ద్వారా రైతులు రాయితీ రేటుకురుణాలతీసు కోపడానికి పీలు కల్పిస్తుంది. మనీలెందర్లు వసూలు చేసే అధికరెట్ల నుండి రైతులను కాపాడడానికి రూపొందించిన ఈ పథకం కింద రైతులు రెండు శాతంకంటే తక్కువ వడ్డీరేటుతో రుణాలను పొందవచ్చు. అంతేకండా లభీదారులు వారు తీసుకున్న మొత్తాన్ని పంట కోత లేదా మార్కెటీంగ్ వ్యవధిష్ట ఆధారపడి తిరిగి చెల్లించే అవకాశాన్ని కూడా అనుమతిస్తుంది. కాకార్డుల ద్వారా ప్రతి రైతు సమారు మాడు లభ్య వరకు రుణమొత్తాన్ని పొందవచ్చు. కానీ ఇక్కడ కూడా రైతులకు బ్యాంకులు అణ్ణాయిమే చేస్తున్నాయి. నిరక్షరాశ్యలైన ఎక్కువ మంది రైతులకు కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డులు గూర్చి తెలియని పరిస్థితి ఉంది. రుణాల నిమిత్తం సహకార సంఘాలు, బ్యాంకుల్లో రైతులకు ఖాతాల ఉన్నప్పటికీ, వారందిరికి కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డులు ఇవ్వడం లేదు. తెలిసిన రైతులు దరఖాస్తు చేసుకున్నా వారికి కార్డులు మంజారు చేయకుండా బ్యాంకులు మొకాల ద్వారా చేయడం న్నానే లక్ష్మీలను అధిగమించే పీలుంటుంది. ●

‘సర్’ కొరడా!

ఎ.వి.వి ప్రసాద్

శాఖితాల్‌లో ఉన్న చిరునామాలు వేరు, ఆ ఓటర్లు ఉంటున్న ప్రదేశాలు వేరు. అటువంటి వారు కూడా అధికసంఖ్యలోనే ఉన్నారు. జాఖితాల్‌నే ఉన్నావ్యక్తులు ఎదురుగా కనిపిస్తున్న నిరూపించకోగలు ఆధారపత్రాలు లేని వారు కూడా లక్ష్మీలోనే ఉన్నారు. పాటీలు ప్రత్యేకంగా తయారు చేసిన ఓటర్లు మరికొన్ని లక్ష్మీలు ఉన్నారు. ఇలా కొన్ని పాటీల గెలుపునకు సందర్భాను సారంగా ఉపయోగపడే ఓటర్లు దాదాపు 36 లక్ష్మీలు ఉండడంతో ఇనీ కూడా ఆశ్చర్యపూతోంది. అందుకే సరీసు రంగం లోకి దింపింది. బూత్ స్థాయి అధికారులు ఇంటికి వెళ్లి అసలు ఓటర్లు ఎవరో, నికిలీ ఎవరో గత రెండు వారాలుగా నిగ్రహించుకున్న ఆరంభించారు. ఇనీ ఈ సరీ కొరడా రుఖిపించే సరికి పాటీలు వెన్నులో వఱకు మొదలుంది. దాదాపు 36 లక్ష్మీలు ఓటర్లను జాఖితాల నుంచి తోలగిస్తే దాదాపు నాలుగున్నర శాతం ఓటర్లు మాయమైపోతాయి ఒక్క శాతం ఓటర్లు తగితేనే దాదాపు 20 సీట్లు పడిపోతాయి. దానితో పాటీలు, నేతలు డీలా పడిపోతున్నారు. నాలుగున్నర శాతంఓటర్లు తోలగిస్తే దాదాపు 100 సీట్లు తారుపూరవతాయి. అంటే ఏదో ఒక రకంగా అధికారంలోకి రావాలనుకొనే నేతల వ్యాహాలు తలకిందులవుతాయి. అందుకే ఈ గగ్గోలు 7.89 కోల్సు ఓటర్లలో 6.60 కోల్సు మంది పేర్లు సరైనవిని తేలినట్లు ఇని గత సౌమయారం (14.జూలై) అధికారికంగా ప్రకటించింది. అంటే 83.66 శాతం మంది ఓటర్లు వివాదరహితంగా ఉన్నారన్నమాట. ఇంకా దాదాపు కోటి మంది పేర్లు ఖరారు కావలసి ఉండి. వాటిలో ఎన్ని మళ్ళీవివాదంలో చిక్కుగొం

యాయా తెలియదు. ఆ పెద్దన్ని యథాతథంగా ఉంచాలనీ, కేంద్రం కుతుపులై ఈపరిస్థితి తల్లితో దనీ విష్కాలు విమర్శిస్తున్నాయి. కేంద్రంలోని అధికార బిజెప్పికి ఎస్వికల కమిషన్ తోత్తుగా మారిందనీ, మోడీ, అమిత్ పా కుసనస్తుల్లో జసి పసిచేస్తోడనీ రాహుల్, తెజస్వి యాదవ్ ఘాటు గానేలో ఆరోపిస్తున్నారు కానీ జసి తనవసతాను చేసుకుపోతోంది. ఓట్టర్సంబరు తన ద్రువపత్రాలు సమర్పించవలసిన గడువుముగుస్తుండడంతో పత్రికాప్రకటనల ద్వారా జసి వారినిజాగ్రుత పరుస్తోంది. అయినా నిలిప్పంగానే ఉన్నవారు ఇంకా 15లక్షమంది పరకు ఉన్నారట. ఓట్టరుజాబీతాల ప్రత్యేక సమగ్ర సపరాలు సబబేలుయినా ఎన్నికలు సమీపిస్తున్నాళేక మొదలు పెట్టడమేమి టని కూడా చాలామంది ప్రశ్నిస్తున్నారు. కొన్ని విషయాలు, ప్రజాసంఘాలు జసిచేపట్టిన సర్వ నసుపీం కోర్టులో సవాలేచేశాయి కూడా. దానిపై ప్రస్తుతం విచారణ జరుగుతోంది. అటువంటి ప్రతీయి అవ సరమేనని అభిప్రాయపడుతానే, ఎస్వికలముందు హడావుడిగా చేపట్టడమేమిలని సుప్రీంకోర్టుకూడా ప్రశ్నించింది. ఓట్టరు గుర్తింపు నకు పరిశీలించే పత్రాలలో ఆధార్, రేప్సన్, ఓటర్ పది కార్యాన్నా చేర్చాలని జసికి సుప్రీంకోర్టు సూచించింది. అయితే ఆధార్ను ద్రువపత్రంగా పరిగణించడానికి జసి కొన్నిఅభ్యంతరాలను వ్యక్తంచేస్తోంది. ఆధార్ కార్యాల్లో కూడా నకిలీలు పెరిగిపోవడమేఅందుకు కారణం. ఒకే వ్యక్తికి నాలుగైదు రకాల అడ్డనుల తో వేర్యేరు ఆధార్ కార్యాలు ఉండడాన్ని కూడా జసి కనుగొనడంతో చాలావీట్లు నిజమైన కార్యాలు న్నపారు తెలుపువేచే ద్రువపత్రాలు తేలేక జ్ఞాం దులు పడుతున్నారు. ఆకారణంగా కూడా చాలా మందిభార్యలు కాలేకోపూతున్నారు జపన్సీ కేంద్రం కుతులే అంటున్నాయి విషయాలు. బీహార్ అయ్యాక అసోం, బెంగాల్, కేరణ, తమిళనాడు ఎన్నికలు రాబోతున్నాయి. ఈ సర్వీ కొరిదాను ఆ రాష్ట్రాల్లో కూడా జసి ప్రయోగిస్తుంది కనుక ఇప్పటి నుంచే గణం మొదలు పడితే ఎస్వికల ముందు సమస్యలేర్పడకుండా ఉంటాయి. ముందు బీహార్ ఎలా గట్టికుగుతుందో చూడాలి. ●

అసుంకాల పెరుగుతున్న జీవన వ్యయం, ధరల పెరుగుదల, నగదు కొరత వంటి

వాటిలో ఆసియాలోనే మూడు జపాన్ అతిపెద్ద దేశం అయిన జపాన్ ఇష్టుడు రాజకీయ సంస్థల్లో ఎలురొంటోంది. ఇష్టులేకి గత ఏడాది ఆళ్ళేబుల్లో దిగువసపు జిరిన ఎన్నికల్లో ప్రస్తుత ప్రధాని శిగేరు ఇష్టిబాకు ఇష్టుడు ఎగువ సభ ఎన్నికలు నవార్గా మారాయి. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే సంస్థల్లోభాలు, సవాక్షరు ఇష్టిబా ఎదురీదుతన్న ఇష్టుగా ఉంది. 248 సీట్లు ఉన్న జపాన్ ఎగువ సభలో ఇష్టిబా లిబరల్ డెముక్షిప్పార్ పైచేయి సాధించాలంటే తన నుదీర్కాల మిత్రవక్షణ కోమీట్స్ తో కలిపి 50 స్థానాలు అదనంగా గెల వాలి. మొత్తం 66 స్థానాలు ఇష్టుడు ఎన్నికలకు వచ్చాయి. వీటిలో 50 స్థానాలు విధిగా గెలిస్తేనే ఇష్టిబాకు అటు ప్రజల్లో విశ్వాసం పెరగడం, ప్రభుత్వంపైనా పాలకపక్షం పైనా పట్టు సాధిం కోకోగులుగూతారు. నిజానికి గత ఏడాది ఆళ్లే బరులో జిరిన దిగువ సభ ఎన్నికల్లో ఎల్లీపీతో పాటు సంిర్మ పక్షం కోమీట్స్ రెండూ కూడా ఫోరంగా విఫలం అయ్యాయి. జపాన్కు అత్యంత శక్తివంతమైన దిగువ సభలో వీరు తమ పట్టును నిరూపించకోలేకపోయారు. 2009లో అధికారం కోల్పోయిన తర్వాత జిరిగిన ఈ ఎన్నికల్లో కూడా శిగేరు పట్టుసాధించ డంలో పూర్తిస్థాయి విజయం సాధించలేకపోయారు. రెండో ప్రవంచ యుద్ధం తర్వాత సుదీర్ఘ కాలం జపాన్లో ఎల్లీపీమే పాలించింది. అలాం కి పౌర్ణిషి ఇష్టుడు గడ్డకాలం ఎదురయింది. జక ఎగువ సభ ఎన్నికల్లో ముఖ్యంగా పెరుగుతన్న ద్రవ్యోద్యంణం కూడా ప్రధాన సమస్య. బియ్యం ధరలు దాదాపుగా దెల్లింపు అయ్యాయి. దిగుబడులు లేకపోవడం, ప్రభుత్వ విధానాలు వంచివి ధరల పెరుగుదలకు కారణం కాగా ప్రజల్లో ఎల్లీపీ పట్ట అసంతృప్తిని పెంచేందుకు దోహదం చేసింది. ఇందుకు థీటుగా ప్రతిపక్షాలు పన్నుల్లో కోతలు ఉంటాయని, సంబిము పథ కాలు కొనసాగిస్తామని, జపాన్ను దీర్ఘకాలంగా పీడిస్తున్న ఆర్థిక ప్రిష్టుంభనకు తెరదించుతామని వాగ్గానిలు చేస్తూ ఎన్నికలకు వసున్నాయి. నిజానికి ప్రజలకు దేశంలో కర్మనీ

సంక్రమించాలు, సవాళ్లకు ఎదురీత!

బనకచ్చర్ల ప్రాజెక్టుపై వివాదం ఎందుకు!

లుగు రాష్ట్రాల మధ్య పోలవరం బనకచర్ల లింక్ ప్రాజెక్టు కు వివాదం రెండు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు స్ఫుర్తి. అంద్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించిన ప్రాజెక్టు డిస్ట్రిక్టు దృష్టి అది ఉపయోగం లేనిది. ఉపయోగంలేని ప్రాజెక్టు గురించి వివాదం ఎందుకు. ఎప్పీ ప్రభుత్వం పంచిన బనకచర్ల ప్రాజెక్టు ప్రతిపాదనను కేంద్ర పర్యావరణ నిపుణులు కమ్మటీ వెన్నిక్కి పంపింది. కేంద్ర జల సంఘం అనుమతి తీసుకోకపొపటమే అందుకు కారణం. పోలవరం బనకచర్ల ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి దీపీఆర్ (ప్రాజెక్టు సమగ్ర రూపం) ప్రతిపాదన రూపకల్పనకు అనుమతి కోరుతూ ఎప్పీ ప్రభుత్వం తరఫునక్కట్టు దెల్లా చీఫ్ ఇంజనీర్ మే 22న కేంద్ర జల సంఘంకు ప్రాథమిక నివేదికను సమర్పించారు. దీనిపై పోలవరం ప్రాజెక్టు అధారిటీ (పీఎపీ) అభిప్రాయాన్ని కేంద్ర జలసంఘం కోరింది. దీనిపై పీఎపీ ఈ ప్రాజెక్టుకు సీరు ఇవ్వటం సాధ్యం కాదని తెల్పిపెట్టాడు. పోలవరం జలాశయంలో 41.15 మీటర్ల ఎత్తువరకే సీటి నిల్వతో ప్రాజెక్టు పూర్తి చేయటానికి కేంద్ర మంత్రి మండలి ఆమోదించిందని, ప్రాజెక్టు సీరుదాని ఆయకట్టు భూములకే సరిపోదని, అలాంటపుదు బనకచర్లకు సీరు ఇవ్వటం ఎలా సాధ్యమని పీఎపీ దైరెక్టర్ మన్నా జీ ఉపాధ్యాయు కేంద్ర జల శాఖి లేఖ ప్రాశారు. 45.72 మీటర్ల ఎత్తున సీటిని నిల్వ చేసేలా పోలవరాన్ని పూర్తి చేశాకే పోలవరం బనకచర్ల ఆలోచన చేయవచ్చని స్ఫుర్తం చేశారు. అనఱు ఈ ప్రాజెక్టు పోలవరంలో భాగం కాదని పేర్కొన్నారు. పోలవరం బనకచర్ల ప్రాజెక్టు తన అభిప్రాయాన్ని పోలవరం అధారిటీ చెప్పిన తర్వాత కూడా కేంద్ర జలశాఖి మంత్రి సీన్సర్ పాటిల్ ఈ ప్రాజెక్టు గురించి చర్చించటానికి రెండు రాష్ట్రాల ముఖ్యమంతులను ఎందుకు పిలాచారి. ఇరువురు ముఖ్యమంతులు సమావేశానికి వెళ్లే విపయమై చేసిన విరుద్ధమైన ప్రకటనలు నుండి కేంద్ర మంత్రి ప్రాజెక్టు ప్రాజెక్టు విపాదన తర్వాత విలేకరులు బనకచర్ల ప్రాజెక్టు విపాదన అడగగా, దాన్నిపై చ్చేయ ఇలగలేదని, ఎజెంటాల్ లేని దాగురించి మాట్లాడానికి ఏముందని, ప్రాజెక్టు కడతామని ప్రస్తావిస్తే గదా, మేము ఆపమని అభ్యంతరం చెప్పేడని తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి రేవంత్ రెడ్డి అన్నారు. అదే రేవంత్ గంటలకు కేంద్ర జల శాఖి విపాదల చేసినప్రకారం సమాచార ప్రకటనలో బనకచర్ల ప్రస్తావనే లేదు. ఎప్పి ఒక వసరుల మంత్రి నిపుణుల రామ నాయుడు బనకచర్లపై జిరిగించి బనకచర్లపై నిపుణులతో కూడిన సాకోతిక కమిటీ వేస్తామని ప్రకటించాడు. ముఖ్యమంత్రి రేవంత్ రెవిలూ ఎప్పి జల వసరుల మంత్రి ప్రకటనలు పరస్పర విరుద్ధం ఉండటంతో గందరోగానికి, అనుమానాలకు అపకారం ఏర్పడింది. దీనిపై రెండు రాష్ట్రాల్లో అధికారా, ప్రతిపక్షాల మధ్య విమర్శలు, ప్రతి విమర్శలు కొన్నాగుతున్నాయి. పోలవరం బనకచర్ల పై జలగుతున్న రాద్ధాంతమంతా ఎన్నికల్లో చేసిన వాగ్గానాలు అమలు జరవడంలో రెండు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు విఫలం కావడంతో ప్రజల్లో తీవ్ర వ్యక్తిగత రేకత ఏర్పడింది. ఈ వ్యక్తిగత పక్కాదారి పట్టించటానికి పోలవరం బనకచర్ల ప్రాజెక్టును ముందుకు తెచ్చి రెండు రాష్ట్రాల ప్రజల మధ్య వివాదం స్ఫుర్తిస్తూన్నారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన దగ్గర నుంచి కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు నేసి దీటి రంగ విధానులు తెలాంగం ప్రయోజనాలకు ప్రాధాన్య ఇవ్వడిన్నారు. ఎప్పిలో జల వసరుల పుపులంగా ఉన్నావా వ్యవసాయానికి మళ్ళీంచడంలో రాష్ట్ర ప్రాజెక్టుల నిర్వాహికాలు భారీ ప్రాజెక్టుల మైగ్చెపు మొగ్గు చూపారు. ఘరీతంగా సాగు నీటి సమస్య కొన్నాగుతుంది. తెరుతల అందోక్షణ

భోబ్లిముంత సాంబిశవరావు

ఫలితంగా సాగు, తాగు నీరు కొనసమంటూ కొన్ని నీటి పద్ధకాలు చేపట్టి దశాబ్దాలు గడిచినా అవి ఇంకా పూర్తి కాలేదు. ఫలితంగా రాయలసీమతో పాటు నెల్లారు, ప్రకాశం, పల్మాడు, విజయనగరం జీల్లాలో కొన్ని ప్రాంతాలు కరువు పీడిత ప్రాంతాలుగా నేటికి కొనసాగుతున్నాయి. పాలకుల విధానాల నెడల రైతాంగంలో వ్యతిరేకణ వ్యక్త మైన ప్రతి సందర్భాలో కొత్త సాగునీటి పద్ధకాలు ముందు ఉన్న తెస్తున్నారు. అందులో భాగమే కొత్తగా తెరమీదడ వచ్చిన బోలపరం బసకప్ప ఎత్తిపోతల లింక్ ప్రాజెక్టు. ఈ ప్రాజెక్టు ద్వారా రాయలసీమ, నెల్లారు, ప్రకాశం, పల్మాడు ప్రాంతాలకు సాగు నీరు, తాగు నీరు అందించటం లక్ష్యంగా కూడటి ప్రభుత్వం ప్రకటించింది ఇందు కోసం తాళగా ‘జల హరితి కార్బోర్చన్ లిమిటెడ్’ అనే సంస్థను ఏర్పాటు చేస్తూ ఉత్తరప్పులు జారీ చేసింది. ఇది అమరావతి హైదరాబాదు పనిచేసుంది. ఈ ప్రాజెక్టు అనుసంధానానికి 81,900 కోట్ల భారీ భిర్యుగా అంచనా వేశారు. ఈ అనుసంధానం ద్వారా 12.4 లక్షల పొక్కార్ భూమికి సాగు నీరు, 400 వందల కిలోమీటర్ల పొడవునా ఉన్న గ్రామాలకు తాగు నీరు, 340 మొగావాట్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తి లక్ష్యంగా కూడటి ప్రభుత్వ

వకటించింది. ఈ ప్రాజెక్టునును 54 వేల ఎకరాల భూ సీకరణ అవసరమని పేర్కొంది. వరద నీటిని ఉపయోగించుకోవటానికి ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేస్తున్నట్లు చంద్రబాబు పథమహాత్మగా అంట, ప్రాజెక్టు వల్ల తీవ్ర నశ్శ జరుగుతుంది, ప్రాజెక్టు ప్రతిపాదన విరమించుకోవాలని తెలంగాం ప్రభుత్వం అందున్నది. ఈ ప్రాజెక్టును నీటిపారుదల అధికారులు మూడు దశలుగా విభజించారు. మొదటి దశలో పోలవరం మండి త్రాయిపూడి వరద కాలువ ద్వారా 175 కిలోమీటర్ల పరకు 18 వేల కూళ్ళసెక్కుల డిస్ట్రిక్టులో ప్రకాశం బ్యారేజ్సు నీటిని విడుదల చేస్తారు. దీనికి 1,401 ఎకరాల భూమి ఇవాళి. ఈ మొదటి దశకోసం 13,800 కోట్లు ఖర్చు వేయాలి. రెండవ దశలో ప్రకాశం బ్యారేజ్ నుండి బొల్లు రణి రిజర్వార్యర్ పరకు 23వేల కూళ్ళసెక్కుల నీటిని తరలిస్తారు. ఇంచుకు 83.40 కిలోమీటర్ల మేర ఒపెన్ కెనాల్ నిర్మించి 12.05 కిలోమీటర్ల వైపులైన, ఆరు లింగ్లు నిర్మించాలి. మూడవ దశలో బొల్లాపల్లి రిజర్వార్యర్ నుండి బన పచ్చ రెగ్యులేటర్ 23 వేల కూళ్ళసెక్కుల నీటి విడుదలతో నీటిని తరలిస్తారు. ఇంచుకోసం 109.80 కిలోమీటర్ల మేర ఒపెన్ కెనాల్ నిర్మించాలి. మూడు దశ చాలా క్రిష్ణమైనదిగా పాగు నీటి రంగ నిపుణులు చెబుతున్నారు. నల్లమడ పులు అభయార్థాలో 34 కిలోమీటర్ల మేర సారంగంతప్పాలి. 2005లో ప్రారంభించిన వెలగొండ ప్రాజెక్టు రెండు సారం లాల తప్పకం పనసు నశ్శడకన నడుస్తూ ఇప్పటికీ పూర్తి కాలేదు. ఈ అనుభవంలేత్తా నల్లమడలో తప్పాల్సినడౌ అత్యంత క్రిష్ణమైన సారంగం ఎప్పటికీ పూర్తి చేస్తారో చెప్పాలేదు. ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో 59ప్రాజెక్టులు నిర్మాణిలోఉన్నాయి. దశాబ్దాలు గడుస్తున్నా విచి నిర్మాణం పూర్తి కాలేదు. విధులు తేటాయిస్తే తక్కువ వ్యాయంతో అనేక ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయవచ్చి. ముఖ్యంగా వెలగొండ ప్రాజెక్టు, వంశార

రెండవ దశ, పంచధార నాగావళి, మహాంద తనయు, గజవతి నగరం బ్రాంబికాల్చు, చింతలపూడి ఎత్తితోతల పథకం, అమరావతి తీర్థసాగరం, సోమిలి సప్రద్య ముఖి లింక్, గాలేరు నగరి ప్రాజెక్టు తెలిదశ, రెండవ దశ, హాంధీస్వా తొలిదశ, పల్నాదు ప్రాంతంలో వరికలపూడి సెల పథకం, ఈ పథకాలనీ రూ. 20వేల కోట్లలోపే పూర్తి చేయవచ్చు. 50 నుండి రూ. 100కోట్ల ఖర్చుతో ఇంకాల్నేక ప్రాజెక్టులు పూర్తి అవుతాయి. ఇవన్నీ పూర్తిచేసే సాగుసీటి సమస్య దాదాపు పరిష్కారం అయినట్ల. రూ. 20 వేలకోట్లలోపు ఖర్చు చేసి పైన పేరొన్న ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయకుండా, 81 వేల కోట్లతో ప్రయోజనం లేని పోలవరం బనకప్ప లింక్ ప్రాజెక్టును ముందుకు తేవటం ఎందుకు. ఇలాంటి విధానాల వల్లసాగు సీటి సమస్య ఇంకా సుదీర్ఘ కాలం కొనసాగుతుంది. సాగు సీరు ప్రశ్నార్థక్కున ఈ ప్రాజెక్టు కోసం దాదాపు 82 వేల కోట్లు ఖర్చు చేయటలు సరైన విధానంకాదు. ఒక వేల పోల వరం బనకప్ప ప్రాజెక్టుమెదలు పెట్టినా, రూపొందించిన దాని డిజెన్స్టర్స్ ప్యాప్లె అదిపూర్తి కావటానికి ఎన్ని సంవ తృరాలకు పూర్తి అయ్యేది చెప్పలేదు. పూర్తిఅయ్యే నాటికి అనుకున్న వ్యాయంకన్నా దానివ్యాయం ఎన్నోరెట్లు పెరుగుతుంది. వేల కోట్లు జేబులు మార్తాయి. ప్రాజెక్టు పేరుతో 54 వేల ఎకరాలు తమ భూములు రైతులు కోల్పొతారు. కూటమి ప్రభుత్వం ప్రకటించిన ఈ లింక్ ప్రాజెక్టుపై రెండుతెలుగు రాష్ట్రమధ్య గోదావరి జలాల వివాదం ముందుకు వచ్చింది. రెండూ రాష్ట్రాల ప్రజల మధ్య వైపుమ్మాలు పెరిగే పరిస్థితులు ఏర్పడతాయి. ప్రయోజనకరం కాని బనకప్ప లింక్ ప్రాజెక్టు ప్రతిపాదన విరమించాలని, తక్కువ ఖర్చుతో పూర్తి అయ్యే ప్రాజెక్టులను ముందుగా పూర్తి చేసి, నిర్మాణంలో ఉన్న మిగిలిన ప్రాజెక్టులను కూడా పూర్తి చేసి, సాగు, తాగు సీరు అందించాలని యావస్యంది ప్రజలు ఉధమించాలి. ●

